

VASTUULLISUUS JA PUUN ALKUPERÄ KUNTIEN PUURAKENTAMISESSA

Tiivistelmä Kuntapäättäjät ja puurakentaminen -tutkimuksesta
PEFC Suomi - Suomen Metsäsertifiointi ry
Kantar TNS Oy
Huhtikuu 2019

Tiivistelmän laatija: Jenni Kylmäaho / PEFC Suomi

PEFC Suomi - Suomen
Metsäsertifiointi ry

Sitratie 7
00420 Helsinki

040 076 5437
office@pefc.fi
www.pefc.fi

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	1
1. PUURAKENTAMINEN SUOMESSA.....	2
2. KYSELYN TOTEUTUS	4
3. KATSAUS TUTKIMUKSEN PÄÄTULOKSIIN.....	6
LIITE 1: KYSELYLOMAKE.....	9

TIIVISTELMÄ

Tämä kooste esittelee PEFC Suomen ja Kantar TNS:n välisenä yhteistyönä toteutetun ”Puun vastuullinen alkuperä kuntien päätöksenteossa” -tutkimuksen pääkohdat. Tulosten pohjalta PEFC Suomi laati arvioita puun käytöstä kuntien rakentamistoiminnassa. Tutkimuksessa selvitettiin puhelinhaastatteluina kuntapäättäjiltä, miten puun vastuullinen alkuperä otetaan huomioon kuntien puuta sisältävien hankintojen päätöksenteossa ja niiden toteutuksessa. Tässä koosteessa käsitellään tutkimuksen päätuloksia koskien puun käyttöä ja vastuullisuuden kysymyksiä. Tulokset sisältävät 80 kunnanhallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan vastaukset yhteensä 74:stä kunnasta, mikä edustaa 23,7 prosenttia Suomen 311:stä kunnasta (vuonna 2019). Maan kuudesta suurimmasta kaupungista haastateltiin luottamushenkilön edustajan lisäksi teknisen toimen johtajia. Tutkimuksen otanta määriteltiin kuntakoon mukaisesti ja siten, että tuloksia saatiin kaikista ely-keskuksista. Perusjoukko muodostui yli 3000 asukkaan kunnista (234 kpl). Tutkimuksen tulokset edustavat noin 30 prosentin otosta perusjoukosta. Tutkimuksen tiedonkeruun ja tulosten numeerisen analysoinnin toteutti Kantar TNS. PEFC Suomi vastasi tulosten kirjallisesta raportoinnista.

Tässä tutkimuksessa pureuduttiin kuntien päätöksentekoon koskien varsinkin puurakentamista ja siihen liittyvää puun vastuullisen alkuperän tunnistamista rakennustoimissa. Kuntapäättäjien vastauksista ilmenee, että kunnat ovat sitoutuneita kestäväan kehitykseen: valtaosalla kunnista kestäväan kehityksen tavoitteet sisältyvät kuntastrategiaan tai muuhun strategiseen asiakirjaan. Energiaan ja ilmastoon liittyvien aiheiden lisäksi, osalla kunnista myös luonnonvarojen kestävä käyttö ja materiaalitehokkuus sekä puurakentamisen edistäminen ja materiaalien vastuullinen alkuperä sisältyvät kuntastrategian kirjauksiin.

Rakennustekniset ja -taloudelliset tavoitteet painottuvat kuntien puurakentamisen päätöksenteossa pitkän tähtäimen kestävyys tavoitteita vahvemmin. Kyselyyn vastanneet arvioivat puun uusiutuvuuden, hiilen pitkäkestoisen rakennusmateriaaliin sitoutumisen ja puun vastuullisen alkuperän merkityksen jossain määrin vähäisemmäksi kuin puun käytön vaikutukset rakennusten sisäilmaan, rakennuksen koko elinkaareen ja rakennushankkeen kokonaishintaan.

Kyselyyn vastanneiden kuntapäättäjien vastaukset osoittavat, että kuntapäättäjillä on vahva arvostus puuhun rakennusmateriaalina, ja laaja arvostus puun käytön tarjoamiin hyötyihin rakentamisessa. Kuntapäättäjät luottavat siihen, että puun käytön mahdollisuudet kasvavat puurakentamisen konsepteja kehittämällä. Erityisesti pienissä ja keskikokoisissa kunnissa puun käytön arvioitiin edistävän talousalueen elinvoimaisuutta. Puun kotimaisuuden ja kunnan lähialueelta hankkimisen painoarvo arvioitiin suurimmaksi Pohjois-Suomessa sijainneissa vastaajakunnissa.

Lähes kaikissa vastauksissa todettiin, että kunnassa on käytössä palveluita ja hankintoja ohjaava ohjeistus. Lähes kaikki vastaajat arvioivat ympäristövaikutusten huomioon ottamisen kuntien hankinnoissa erittäin tärkeäksi tai melko tärkeäksi. Varsinkin suurimpien kaupunkien vastauksissa tärkeys korostui. Tuotteiden kilpailutuksessa puun vastuullisesta alkuperästä kertovat merkit ovat yleisesti toivottavia ominaisuuksia. Puun vastuullisen alkuperä otetaan huomioon yleisimmin suurimpien kaupunkien hankintaohjauksessa. Vain harva kunta velvoittaa hankintaohjeissaan puun alkuperän selvittämiseen tai vastuullisen alkuperän osoittamiseen. Tulokset viittaavat siihen, että kestäväan kehitystä koskevat kuntastrategiset linjaukset ilmenevät materiaalien vastuullista alkuperää koskevinä käytäntöinä.

Aiemmin (vuonna 2017) tämän selvityksen aihepiirissä Motiva toteutti PEFC Suomen toimeksiannosta tutkimuksen julkisen sektorin puupohjaisten tuotteiden vastuullisesta hankinnasta¹. Motivan tulokset osoittivat, että hankintoja

---

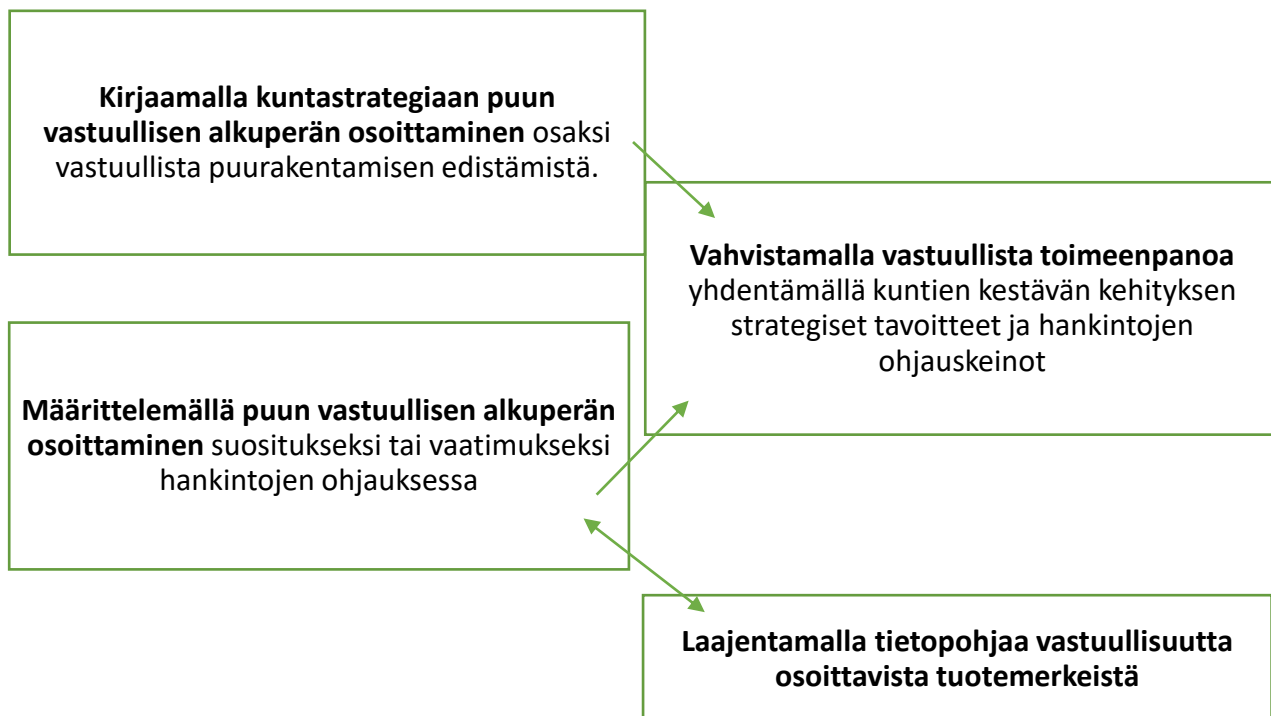
¹ ”Nykytilakartoitus puupohjaisten tuotteiden hankinnoista”-julkaisu, Motiva: Ojala ja Merenheimo (2017).

koskevat päätöksenteon tilanteet ja käytännöt ovat moninaiset. Tutkimuksen tulokset viittasivat siihen, että kuntastrategian ja hankintojen ohjauksen välillä ei aina ole selkeää yhteyttä. Myös tämän kyselyn tulokset ovat samansuuntaisia: kuntien päätöksentekomenettelyissä on selviä eroja ja vastuullisuutta painotetaan eri kunnissa eri tavoin koskien niin hankintojen ohjausta kuin strategisia linjauksiakin. Erot ilmentävät vaihtelua kuntien kokonaistilanteissa, käytännöissä ja sisäisissä toimintatavoissa.

Tämän kyselyn vastaukset osoittavat, että kuntapäätäjien näkemykset puurakentamista ja sen tulevaisuutta koskien nähtiin erittäin positiivisina. Vastaajat arvioivat, että vastuullisuuden ja kestävyys merkitys kasvaa kuntien strategisessa päätöksenteossa ja hankintojen ohjauksessa. Suurimmissa kaupungeissa vastuullisuuden ja kestävyys painoarvon kasvu arvioitiin suurimmaksi.

Kyselyyn vastanneiden kuntapäätäjien vastauksissa korostui, että puun vastuullinen alkuperä ja metsiin liittyvät kestävä kehityksen tavoitteet on syytä liittää yhä vahvemmin kuntien rakennustoimen hankintoja koskevaan päätöksentekoon. Kuntapäätäjien näkemykset tulevaisuuden kehityskaarista ovat yhteneviä. Vastuullisuuden painoarvon puurakentamisen päätöksenteossa sekä hankinnoissa arvioitiin kasvavan. Kuntapäätäjät uskovat, että myös kuntalaiset yhä kasvavassa määrin edellyttävät kuntien hankinnoissa vastuullisia ja kestäviä ratkaisuja. Kyselyn tulokset viittasivat siihen, että vastuullisuutta osoittavien tuotemerkkien tuntemus tukee hankintojen kokonaisvaltaista strategista linjausta vastuullisuutta ja kestävyttä yhä laajemmin huomioon ottavalla tavalla.

Vastuullisuuden ja kestävyys teemoja voidaan edistää kuntien päätöksenteossa ja puurakentamisessa mm. seuraavin keinoin:

1. PUURAKENTAMINEN SUOMESSA

Puurakentamiselle on vahva kysyntä Suomessa. Puun käytön edistäminen on asetettu yhdeksi merkittäväksi tavoitteeksi Suomen biotalousstrategiassa. Puurakentaminen nähdään kansantaloudelle merkittävänä, sillä sen rooli osana mekaanista metsäteollisuutta on olennainen koko biotalousstrategiassa. Puurakentamisen ohjelma, joka on ympäristöministeriön hallinnoima ja yhteistyössä valtioneuvoston kanssa laadittu toimenpideohjelma puurakentamisen edistämiseksi, on asettanut tavoitteeksi, että puukerrostaloasuntojen määrä kasvaa vuosittain 10 prosentilla². Puurakentamista edistetään *Kasvua ja kehitystä puusta*-hankkeella, jonka tarkoituksena on tukea kuntien puurakennushankkeita.

Puurakentaminen on lisääntynyt viime aikoina; vuoden 2018 lopulla Suomessa oli rakenteilla tai suunnitteilla 51 puurakennusta, joista varmasti toteutuvia on 10, todennäköisiä 28 ja mahdollisia 13³. Kasvua vuoteen 2017 oli 21 prosenttia. Rakennustutkimus RTS:n tuottaman tutkimuksen mukaan puurakentaminen kasvaa merkittävästi Suomessa vuosien 2018 ja 2020 välillä⁴. Puun käytön ja puurakentamisen kasvun toteutuksen keskeisessä – ja ratkaisevassa roolissa on julkinen sektori¹.

Puun käyttöä ja puurakentamista voidaan edistää kunnissa monin tavoin. Kuntien keskeisiä keinoja ovat tavoitteiden sisältyminen kuntastrategiaan, kaavoituspäätökset, maankäyttö- ja tontinluovutus sopimukset sekä yksittäiset hankintapäätökset⁵. Tässä PEFC Suomen ja Kantar TNS:n tutkimuksessa tarkasteltiin kuntien puun käytön ja puurakentamisen ohjauskeinoja koskien kuntastrategiaa ja julkisia hankintoja.

---

² Ks. puutuoteollisuus.fi (20.3.2019), ”Puurakentamisen edistäminen osana hallitusohjelmaa”-esitys (2017), Heino, Ympäristöministeriö

³ Ks. ym.fi ” Suomalainen puukerrostalohankekanta: Suunnitteilla ja rakenteilla olevat suomalaiset puukerrostalohankkeet, 11/2018”, Ympäristöministeriö (20.3.2019)

⁴ Ks. ”Asunto- ja palvelurakentaminen kunnissa 2018 – 2020”, Rakennustutkimus RTS (2018).

⁵ Ks. puutuoteollisuus.fi (20.3.2019), ”Tilaa päätetään – kunnan ohjauskeinot puun käytön edistämiseksi”, Avance

2. KYSELYN TOTEUTUS

”Puun vastuullinen alkuperän kuntien päätöksenteossa” -tutkimus toteutettiin PEFC Suomen ja Kantar TNS:n yhteistyönä keväällä 2019. Tutkimuksen tiedonkeruun toteutti Kantar TNS, ja PEFC Suomi vastasi koosteen raportoinnista ja tuloksien päätelmistä. Kysely toteutettiin puhelinhaastatteluna helmikuussa 2019. Tiedonkeruu- ja käsittely noudattivat SFS-ISO 20252 standardia.

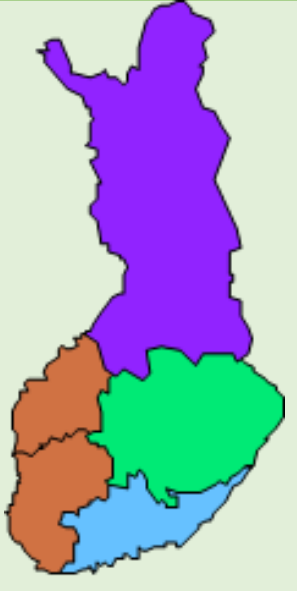
Kyselyn otanta tehtiin kuntakoon perusteella. Perusjoukoksi määriteltiin yli 3000 asukkaan kunnat (234 kpl). Kunnat jaettiin viiteen kohderyhmään: suurimmat kaupungit (väkiluku yli 190 000), yli 20 000 asukkaan kasvavat kunnat, yli 20 000 asukkaan muut kunnat, sekä pienet kasvavat kunnat ja muut kunnat, joiden väkiluku on yli 3000. Otantaan eivät kuuluneet alle 3000 asukkaan kunnat (77 kpl). Kysely toteutettiin niin, että vastauksia saatiin kaikista elykeskuksista. Haastatteluiden kohderyhmänä olivat kuntapäätäjät: kunnan tai kaupungin puheenjohtajat, sekä suuremmista kaupungeista myös teknisen toimen johtajat. Kyselyn tavoitteeksi asetettiin 80 haastattelua. Kysely saavutti tavoitehaastattelumäärän: vastauksia saatiin 80 kuntapäätäjältä 74:stä kunnasta, mikä edustaa 23,7 prosenttia Suomen 311 kunnasta ja 30,3 prosenttia perusjoukosta. Kuntakoon mukainen vastaajajakauma esitetään taulukossa 1. sekä alueittainen vastaajajakauma taulukossa 2.

Vastaajaryhmä	Väkiluku	Kuntia yhteensä kokoluokassa	Vastaajamäärä	Vastaajamäärä (%)
<i>Suurimmat kaupungit</i>	yli 190 000	6	12 ^{*)}	15 %
<i>Keskikokoiset kunnat (kasvat)</i>	20 000 – 190 000	31	20	25 %
<i>Keskikokoiset kunnat (muut)</i>	20 000 – 190 000	19	10	13 %
<i>Pienet kunnat (kasvat)</i>	3000 – 20 000	35	15	19 %
<i>Pienet kunnat (muut)</i>	3000 – 20 000	143	23	29 %
Yhteensä		234	80	100 %

*)Kaksi haastateltavaa /kunta

Taulukko 1. Kuntakoon mukainen vastaajajakauma.

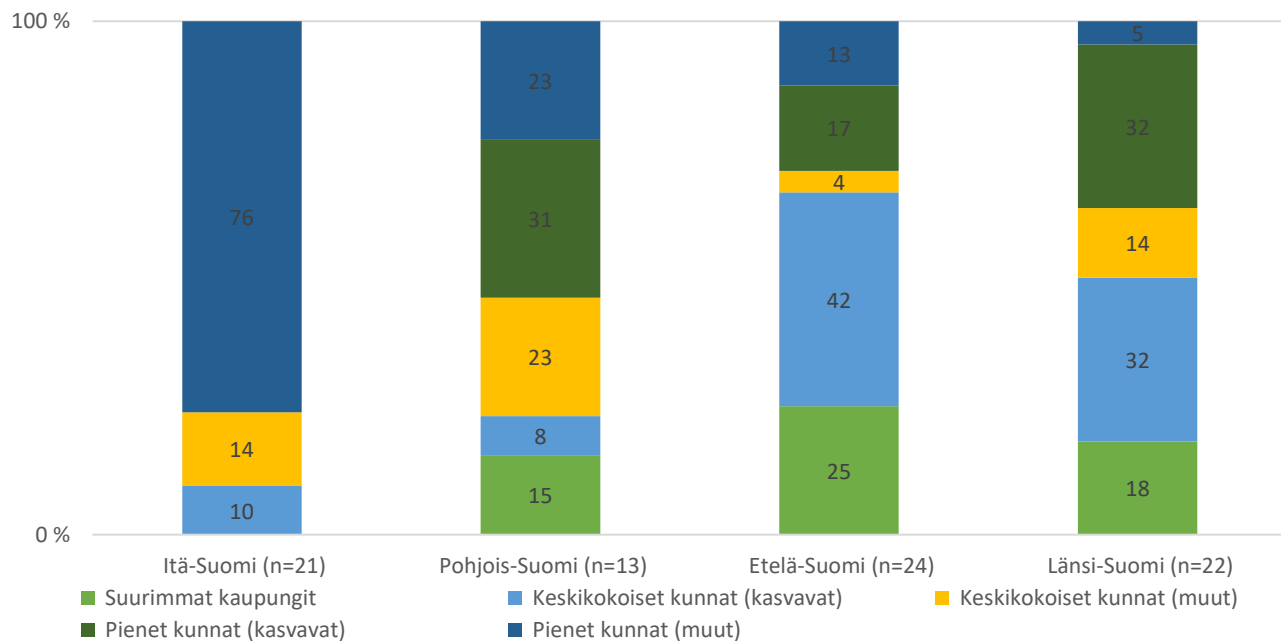
Aluejako	Vastaajamäärä	Vastaajamäärä (%)
Etelä-Suomi (Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala)	24	30 %
Länsi-Suomi ja Ahvenanmaa (Ahvenanmaa, Etelä- ja Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi)	22	28 %
Itä-Suomi (Keski-Suomi, Etelä- ja Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala)	21	26 %
Pohjois-Suomi (Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu)	13	16 %
Yhteensä	80	100%

Taulukko 2. Aluejako ja alueittainen vastaajajakauma. (Kartan lähde: Kantar TNS oy)

Tutkimuksen aluejako määriteltiin seuraavasti: Etelä-Suomi, Itä-Suomi, Pohjois-Suomi, Lounais-Suomi sekä Pohjanmaa. Tulosten tarkastelussa yhdistettiin Lounais-Suomen ja Pohjanmaan alue Länsi-Suomen alueeksi Pohjanmaan pienen otoskoon vuoksi. Länsi-Suomen alueeseen lukeutui myös Ahvenanmaa.

Suurimmat kaupungit ja keskikokoiset kasvavat kaupungit painottuvat Etelä- ja Länsi-Suomen alueille. Muut, pienet kunnat painottuvat Itä-Suomeen (Kaavio 1.).

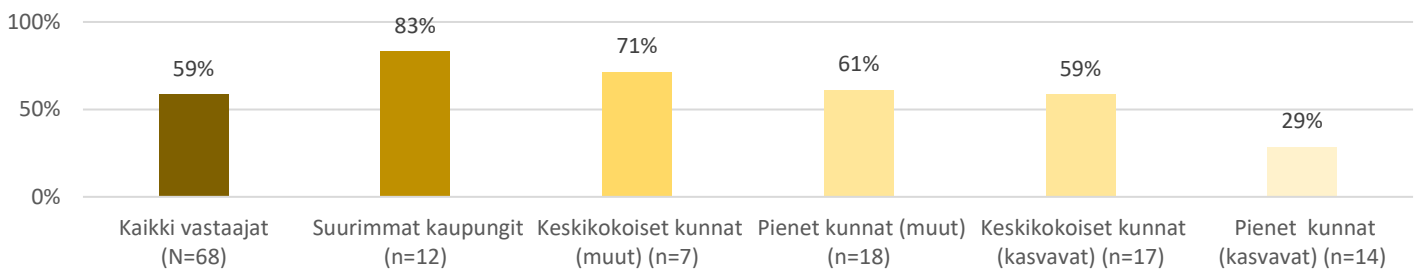

Kaavio 1. Kuntakokojakauma alueellisesti

3. KATSAUS TUTKIMUKSEN PÄÄTULOKSIIN

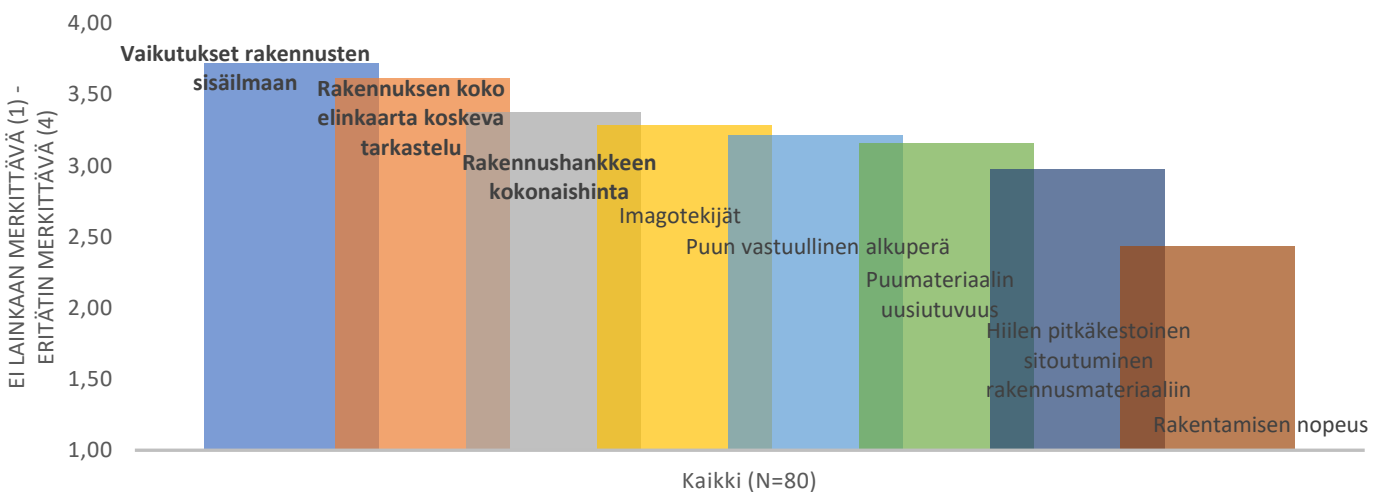
Puurakentamisen edistäminen kuuluu kuntien strategiaan linjauksiin. Tutkimuksen tuloksien mukaan 85 prosenttia kunnista on sisältänyt kestävä kehityksen tavoitteet kuntastrategiaansa, ja 50 prosentilla kunnista tavoitteet ovat sisällytetty muihin poikkihallinnollisiin strategian toteuttamishjelmiin.

Kuntien strategioissa ja strategiapohjaisissa hankkeissa nousevat esiin energian tehokas tuotanto ja säästäminen (87 %), sekä ilmastomuutoksen hillintä (85 %). Yli puolet kunnista (59 %) on sisällyttänyt puurakentamisen edistämisen osaksi kuntastrategiaansa (kaavio 2). Puurakentamisen edistäminen korostuu erityisesti suurimpien kaupunkien strategisissa tavoitteissa (83 %).

Kaavio 2. Puurakentamisen edistäminen kirjattu kuntastrategiaan

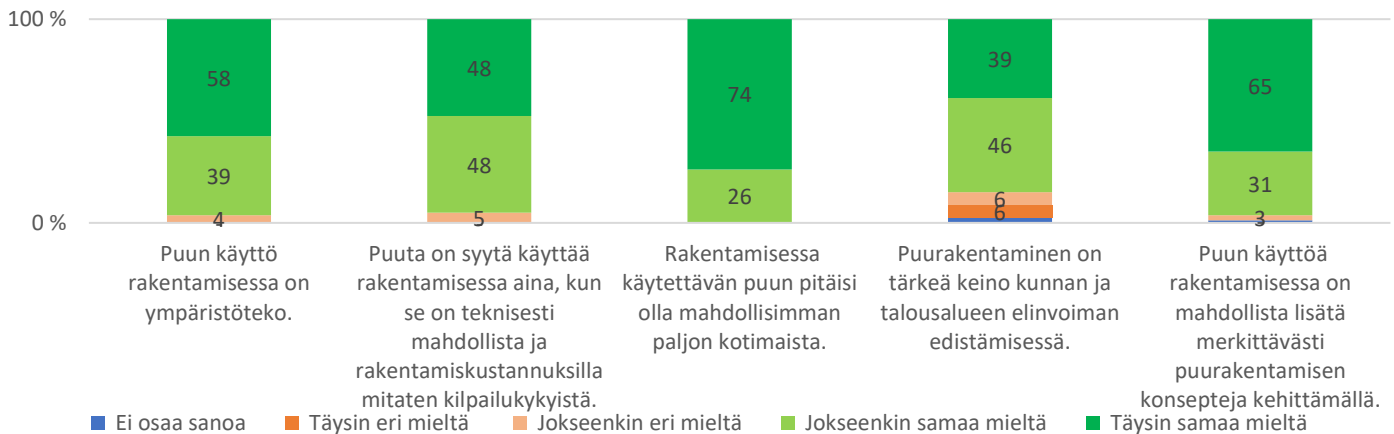
Rakennustekniset ja -taloudelliset tavoitteet painottuvat kuntien puurakentamisen päätöksenteossa pitkän tähtäimen kestävyys tavoitteita vahvemmin. Kyselyyn vastanneet arvioivat puun uusiutuvuuden, hiilen pitkäkestoisen rakennusmateriaaliin sitoutumisen ja puun vastuullisen alkuperän merkityksen jossain määrin vähäisemmäksi kuin puun käytön vaikutukset rakennusten sisäilmaan, rakennuksen koko elinkaareen ja rakennushankkeen kokonaishintaan. (Kaavio 3).

Kaavio 3. Puurakentamisen päätöksentekoon vaikuttavien tekijöiden merkitys

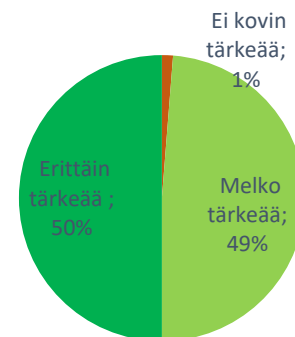
Kunnat arvostavat puun käyttöä rakentamisessa. Kuntapäättäjät ohjaisivat puun käyttöön rakennusmateriaalina lähes poikkeuksetta silloin, kun se on teknisesti mahdollista ja rakennuskustannuksiltaan kilpailukykyistä. Puun käyttö rakentamisessa nähdään ympäristötekona ja kotimaista puumateriaalia arvostetaan suuresti. Erityisesti Pohjois-Suomessa puun arvostus on korkeaa. Suuri osa kuntapäättäjistä näkee, että puurakentamisen konseptien kehittäminen avaa kasvumahdollisuuksia puun käytölle. (Kaavio 4). Pienissä ja keskikokoisissa kunnissa painotetaan, että puurakentaminen on hyvä keino edistää kunnan ja talousalueen elinvoimaisuutta. Tähän liittyy vahvasti myös paikallinen puumateriaalin saatavuus: pienissä ja keskikokoisissa kunnissa korostuu lähipuun käyttö rakennusmateriaalina.

Kaavio 4. Kuntapäättäjien näkemykset puurakentamisesta ja puunkäytöstä rakentamisessa (N=80)

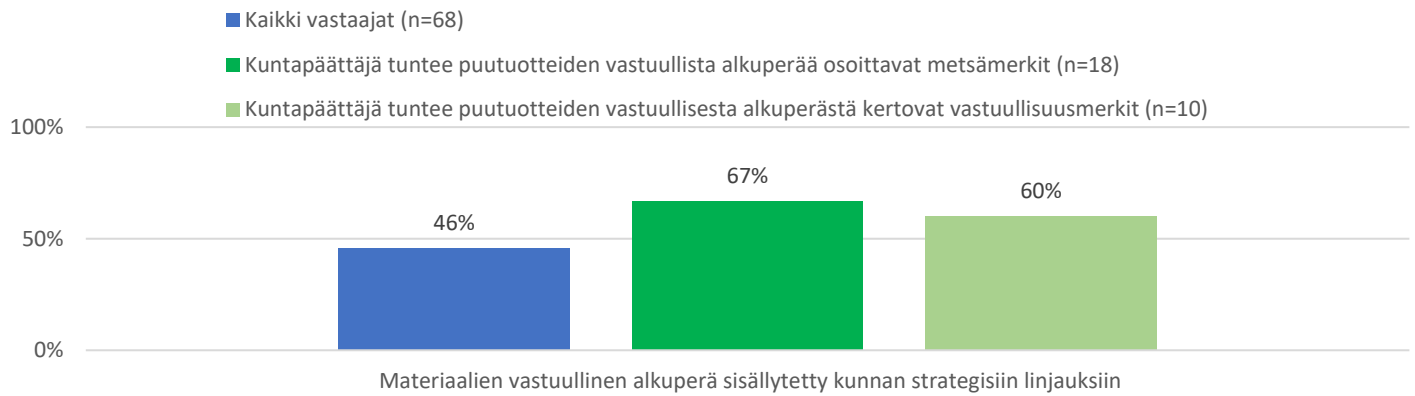
Kunnat toivovat puutuotteilta vastuullista alkuperää ja merkintää

vastuullisuudesta. Lähes kaikki vastaajat arvioivat ympäristövaikutusten huomioon ottamisen kuntien hankinnoissa erittäin tärkeäksi tai melko tärkeäksi (kaavio 5). Valtaosalla kunnista (74 %), kuntien hankintaohjeet tai ohjeistukset eivät sinänsä velvoita puuta sisältävien tuotteiden alkuperän tunnistamiseen tai vastuullisen alkuperän osoittamiseen, mutta kyselyn tuloksista ilmenee, että hankintakilpailutuksessa kunnat toivovat puuta sisältäviltä tuotteilta vastuullista alkuperää osoittavaa vastuullisuusmerkintää. Kyselyyn vastanneista kuntapäättäjistä

Kaavio 5. Kuinka tärkeää on ympäristövaikutusten huomioon ottaminen kunnan hankinnoissa? (N=80)

jokainen tuntee Joutsenmerkin vastuullisuusmerkkinä. Puun vastuullista alkuperää osoittavista metsämerkeistä PEFC:n tuntee 61 prosenttia kuntapäättäjistä ja muita metsämerkkejä tuntee 49 prosenttia vastaajista. Kyselyyn vastanneista kunnista lähes puolella (46%) sisältyy materiaalien vastuullisen alkuperän osoittamisen kuntastrategiaan. Tulokset viittaavat, että vastuullisuutta osoittavien tuotemerkkien tuntemus tukee materiaalien vastuullisen alkuperän liittämistä kuntastrategisiin linjauksiin. Kunnissa, missä kuntapäättäjät tuntevat puutuotteiden vastuullista alkuperää osoittavia vastuullisuus- tai metsämerkkejä, materiaalien vastuullinen alkuperä on kirjattu useammin kuntastrategisiin linjauksiin (kaavio 6.).

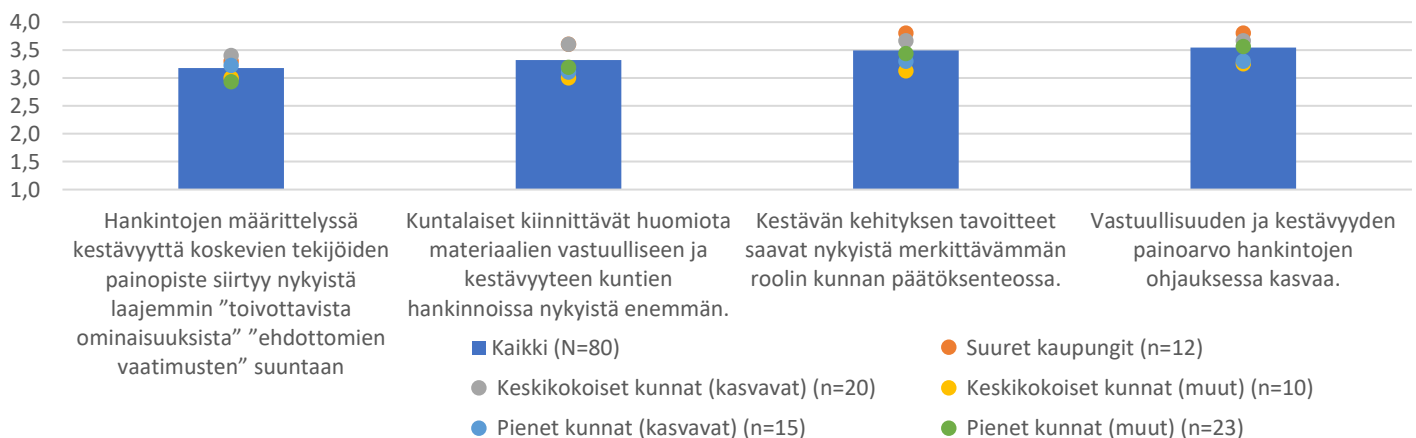
Kaavio 6. Vastuullisuusmerkkien tunteminen viittaa kuntien strategisia linjauksia materiaalien vastuullisen alkuperän osoittamiseksi.

Vastuullisuuden painoarvo kasvaa kuntien päätöksenteossa.

Vastaajista 74 prosenttia korostaa, että puun vastuullinen alkuperä ja metsiin liittyvät kestävä kehityksen tavoitteet pitäisi ottaa huomioon nykyistä paremmin kuntien rakentamistoimen hankinnoissa (kaavio 7). Kuntapäätäjien näkemykset tulevaisuuden kehityskaarista ovat tältä osin yhtenäisiä. Julkisten hankintojen ohjauksen nähdään siirtyvän vastuullisempien ja kestävimpien materiaalihankintojen painottamiseen. Kuntapäätäjät näkevät, että myös kuntalaiset kiinnittänevät yhä enemmän huomiota vastuullisuuteen ja kestävyteen kuntien hankinnoissa. Kuntapäätäjät arvioivat, että kestävyteen liittyvät tekijät nostanevat julkisten hankintojen vaatimustasoa, ja että tuotteiden hankintamäärittelyssä painopiste siirtyy tulevaisuudessa yhä vahvemmin toivottavista tuoteominaisuuksista ehdottomiin vaatimuksiin. Erityisesti suurimpien kaupunkien vastaajat näkevät, että vastuullisuuden ja kestävyden painoarvo hankintojen ohjauksessa kasvaa. (Kaavio 8).

Kaavio 7. Pitäisikö puun vastuulliseen alkuperään ja metsiin liittyvät tavoitteet ottaa huomioon nykyistä paremmin kuntien rakentamistoimen hankinnoissa? (N=80)

Kaavio 8. Kuntapäätäjien näkemykset tulevaisuuden kehityskaarista

LIITE 1: KYSELYLOMAKE

Kuntapäätäjät ja puurakentaminen-kysely

PEFC Suomi – Suomen metsäsertifiointi Ry

Kantar TNS Oy

1. Aivan aluksi, ”kuten tiedämme, kunnat ovat merkittäviä julkisten hankintojen tekijöitä” Kuinka tärkeitä mielestänne on, että kunta ottaa hankinnoissaan huomioon vaikutukset ympäristöön?

(Luettele 1-4)

Erittäin tärkeitä - Melko tärkeitä - Ei kovin tärkeitä - Ei lainkaan tärkeitä - Ei osaa sanoa

2. Sisältääkö teidän kuntastrategianne tai jokin muu vastaava strateginen asiakirja kestävästä kehitystä koskevia tavoitteita?

Kuntastrategia

Jokin muu asiakirja, mikä? _____

Ei sisällä

Ei osaa sanoa

Jos ei sisällä:

3. Mikä on käsityksenne siitä, miksi kestävä kehityksen tavoitteita ei ole sisällytetty strategisen tason asiakirjoihin kunnassanne?

- ❖ Aihe on vasta hiljattain tullut ajankohtaiseksi
- ❖ Aihe ei ole meille tärkeä / Aihepiirillä ei ole liittymäkohtia kuntien toimintaan
- ❖ Aiheesta ei ole saatavilla tarpeeksi tietoa

- ❖ Muu syy, mikä? _____
- ❖ Ei mitään erityistä syytä
- ❖ Ei osaa sanoa

Jos kuntastrategia sisältää kestävästä kehitystä koskevia tavoitteita:

4. Mihin kestävä kehityksen aiheisiin kuntastrategiassa kiinnitetään huomiota? Sanokaa KYLLÄ kaikkien kuntanne tapauksessa kyseeseen tulevien kohdalla.

(Luettele 1-6)

- ❖ Energian tehokas tuotanto ja säästäminen (mm. uusiutuvat energiamuodot)
- ❖ Materiaalitehokkuus (mm. resurssitehokkuus sekä kiertotalous)
- ❖ Ilmastomuutosten hillintä (m.l. ilmastomyönteiset tuotteet ja palvelut sekä hiilineutraalisuustavoite)
- ❖ Puurakentamisen edistäminen

- ❖ Luonnonvarojen kestävä käytön edistäminen (sisältäen kestävien hankintojen edistämisen ja mm. biotalousratkaisut)
- ❖ Materiaalien vastuullinen alkuperä
- ❖ Jokin muu aihepiiri, mikä? _____
- ❖ Ei mikään edellä mainituista
- ❖ Ei osaa/halua sanoa

5. Onko kunnassanne käytössä palveluiden ja tuotteiden hankintoja ohjaava ohjeistus tai hankintaohje?

Kyllä

Ei

Ei osaa/halua sanoa

Jos on hankintaohje:

6. Sisältävätkö hankintoja koskevat ohjeistukset velvoitteita puuta jossain muodossa sisältävien tuotteiden hankinnalle?

(Luettele 1-3)

Puumateriaalien alkuperän tunnistaminen

Puumateriaalien alkuperään liittyvä vastuullisuuden osoittaminen

Ei sisällä kumpaakaan/mitään edellä mainituista velvoitteista

Ei osaa sanoa

Jos ohjeistukset sisältävät velvoitteita:

7. Mitkä tuoteryhmät ovat puun alkuperää koskevien velvoitteiden piirissä?

(Luettele 1-5)
Pehmopaperit
Toimistopaperit
Kalusteet
Rakentamisen tuotteet/materiaalit

Muu tuoteryhmä, mikä? _____
Ei mikään edellä mainituista
Ei osaa/halua sanoa

8. Mitä puun vastuullisesta alkuperästä kertovia merkkejä tunnette tai tiedätte ainakin nimeltä?

AVOIN

9. Entä mitä puun vastuullisesta alkuperästä kertovista seuraavista merkeistä tunnistatte?

LUETTELE 1-4
(Luetellaan ne, joita ei maininnut kysymyksessä 8.)

PEFC-merkki
FSC-merkki
Joutsen-merkki

EU-ympäristömerkki
Ei mikään edellä mainituista
Ei osaa sanoa

Jos ohjeistukset sisältävät velvoitteita:

10. Mitä tietolähteitä olette käyttäneet puun alkuperää koskevien velvoitteiden määrittelyssä? Sanokaa kyllä kaikkien kuntanne sopivien kohdalla.

(Luettele 1-12)

- ❖ Julkisten hankintojen neuvontayksikkö (JHNY) / Hankinnat.fi
- ❖ Hansel
- ❖ Motiva
- ❖ *Ympäristö tai sertifiointimerkkien kuten*
- ❖ PEFC
- ❖ FSC
- ❖ Joutsenmerkki
- ❖ EU Ecolabel
- ❖ ISO

- ❖ EMAS
- ❖ Puuinfo
- ❖ Muut kunnat tai kuntien yhteiset hankintaorganisaatiot
- ❖ Puutavaran myyjät
- ❖ Rakennusyhtiöt
- ❖ Jokin muu tietolähde, mikä? _____
- ❖ Ei mikään edellä mainituista/tietoa ei ole haettu
- ❖ Ei osaa/halua sanoa

Jos ohjeistukset sisältävät velvoitteita:

Seuraavaksi kysyisin kuntanne toteuttamista julkisista hankinnoista. Sanoitte, että hankintoja koskevissa ohjeistuksissa on velvoitteita puuta sisältävien tuotteiden hankinnalle.

11. Mitkä seuraavista ovat ehdottomia vaatimuksia puuta sisältävien tuotteiden kilpailutuksessa? Sanokaa kyllä kaikkien kyseeseen tulevien kohdalla.

(Luettele 1-6)

- ❖ Tuote on PEFC-sertifioitu tai PEFC-merkitty
- ❖ Tuote on FSC-sertifioitu tai FSC-merkitty
- ❖ Tuote on Joutsen-merkitty
- ❖ Tuote on EU-ympäristömerkitty eli EU Ecolabel
- ❖ Toimittajalla on ISO 9001 tai ISO 14001 sertifiointi taikka EMAS-järjestelmä

- ❖ Jokin muu osoitus, mikä? _____
- ❖ Ei mikään edellä mainituista
- ❖ Ei ehdottomia vaatimuksia
- ❖ Ei osaa/halua sanoa

12. Entä mitkä seuraavista ovat toivomianne ominaisuuksia puuta sisältävien tuotteiden kilpailutuksessa? Sanokaa kyllä kaikkien kyseeseen tulevien kohdalla.

(Luettele 1-6)

- ❖ Tuote on PEFC-sertifioitu tai PEFC-merkitty
- ❖ Tuote on FSC-sertifioitu tai FSC-merkitty
- ❖ Tuote on Joutsen-merkitty
- ❖ Tuote on EU-ympäristömerkitty eli EU Ecolabel
- ❖ Toimittajalla on ISO 9001 tai ISO 14001 sertifiointi taikka EMAS-järjestelmä

- ❖ Jokin muu osoitus, mikä? _____
- ❖ Ei mikään edellä mainituista
- ❖ Ei osaa/halua sanoa

13. Kuinka suureksi arvioisitte seuraavien tekijöiden merkityksen kunnassanne puurakentamista koskevassa päätöksenteossa?

(Luettele skaala 1-4)

Erittäin merkittävä - Melko merkittävä - Ei kovin merkittävä - Ei lainkaan merkittävä - Ei osaa sanoa

(Luettele tekijät):

❖ Vaikutukset rakennusten sisäilmaan	❖ Rakentamisen nopeus
❖ Imagotekijät	❖ Puumateriaalin uusiutuvuus
❖ Rakennushankkeen kokonaishinta	❖ Hiilen pitkäkestoinen sitoutuminen rakennusmateriaaliin
❖ Rakennuksen koko elinkaarta koskeva tarkastelu	❖ Puun vastuullinen alkuperä

14. Tulisiko puun vastuullinen alkuperä ja metsiin liittyvät kestävän kehityksen tavoitteet mielestänne ottaa huomioon kunnan rakentamistoimen hankinnoissa nykyistä paremmin?

Kyllä pitäisi

Ei pitäisi (=on nykyisin riittävällä tasolla)

Ei osaa sanoa

Jos pitäisi:

15. Kuinka todennäköisenä pidätte seuraavien kehityskaarten toteutumista jatkossa?

(Luettele skaala 1-4)

Hyvin todennäköistä - Melko todennäköistä - Ei kovin todennäköistä - Ei lainkaan todennäköistä - Ei osaa sanoa

- ❖ Kuntalaiset kiinnittävät huomiota materiaalien vastuulliseen ja kestävyteen kuntien hankinnoissa nykyistä enemmän.
- ❖ Kestävän kehityksen tavoitteet saavat nykyistä merkittävämmän roolin kunnan päätöksenteossa.
- ❖ Vastuullisuuden ja kestävyuden painoarvo hankintojen ohjauksessa kasvaa.
- ❖ Hankintojen määrittelyssä kestävyyttä koskevien tekijöiden painopiste siirtyy nykyistä laajemmin "toivottavista ominaisuuksista" "ehdottomien vaatimusten" suuntaan

16. Lopuksi muutama puurakentamiseen liittyvä väittämä. Kertokaa, kuinka samaa tai eri mieltä olette kunkin kanssa.

(Luettele skaala 1-4)

Täysin samaa mieltä - Jokseenkin samaa mieltä - Jokseenkin eri mieltä - Täysin eri mieltä - Ei osaa sanoa

- ❖ Puuta on syytä käyttää rakentamisessa aina, kun se on teknisesti mahdollista ja rakentamiskustannuksilla mitaten kilpailukykyistä.
- ❖ Puun käyttö rakentamisessa on ympäristöteko.
- ❖ Rakentamisessa käytettävän puun ei välttämättä tarvitse olla peräisin kestävästi hoidetuista metsistä.
- ❖ Puun käyttöä rakentamisessa on mahdollista lisätä merkittävästi puurakentamisen konsepteja kehittämällä.
- ❖ Lähipuuta ei ole syytä suosia rakentamisessa.
- ❖ Puun käyttö rakentamisessa ei välttämättä lisää ihmisten hyvinvointia.
- ❖ Rakentamisessa käytettävän puun pitäisi olla mahdollisimman paljon kotimaista.
- ❖ Puurakentaminen on tärkeä keino kunnan ja talousalueen elinvoiman edistämiseksi.

